ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [PAOLO MENGOZZI]
secinājumi,
sniegti 2011. gada 8. novembrī[1]

Lieta C-488/10

Celaya Emparanza y Galdos Internacional SA
pret
Proyectos Integrales de Balizamientos SL

(Juzgado de lo Mercantil n. 1 de Alicante y n. 1 de Marca Comunitaria (Spānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Kopienas dizainparaugi — Pārkāpums — Jēdziens "trešās personas"

1. Šī lieta, kuras pamatā ir *Juzgado de lo Mercantil de Alicante* [Alikantes komerctiesas] lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, attiecas uz jautājumu, par kuru pašlaik notiek intensīvas debates Spānijas doktrīnā un judikatūrā. Tiesai būs jāizskata jautājums par to, kā definēt jēdzienu "trešās personas", pret kurām saskaņā ar spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem reģistrēta dizainparauga īpašnieks var celt tiesā prasību sakarā ar dizainparauga tiesību pārkāpumu.

2. It īpaši būs jānoskaidro, vai tas, ka atbildētāja ir autonomi reģistrējusi uz sava vārda kādu dizainparaugu pēc prasītājas dizainparauga reģistrēšanas, ir nebūtiski vai arī, gluži pretēji, prasītājai, lai tā varētu celt prasību sakarā ar pārkāpumu, iepriekš jālūdz ITSB [Iekšējā tirgus saskaņošanas birojam] atzīt atbildētājas dizainparaugu par spēkā neesošu.

3. Jāatgādina, ka Tiesai šeit nav jāvērtē, vai konfliktējošie dizainparaugi un/vai ražojumi ir vai nav līdzīgi. Minētais vērtējums, bez šaubām, būs jāveic valsts tiesai. Turklāt, ja Tiesa norādīs, ka vispirms jāatzīst atbildētājas dizainparaugs par spēkā neesošu, lieta valsts [tiesā] būtu atrisināta jau pieņemamības posmā, pat nesākot skatīt dizainparaugus. Abu prejudiciālo jautājumu galvenais mērķis ir noskaidrot, vai pamata lietā valsts tiesai jāspriež par strīda būtību vai tomēr tai jāatzīst celtā prasība par nepieņemamu, nosakot prasītājai sabiedrībai pienākumu vērsties ITSB, lai tas atzītu atbildētājas dizainparaugu par spēkā neesošu.

I – Atbilstošās tiesību normas

4. Prejudiciālie jautājumi, par ko ir šī lieta, attiecas uz to, kā interpretēt Regulu Nr. 6/2002[2] (turpmāk tekstā arī – "Regula") attiecībā uz Kopienas dizainparaugiem.

1 — Oriģinālvaloda – itāļu.

2 — Padomes 2001. gada 12. decembra Regula (EK) [Nr. 6/2002] par Kopienas dizainparaugiem (OV L 3, 5.1.2002., 1. lpp.).

5. Regulas mērķis ir īstenot dizainparaugu reģistrācijas sistēmu [3] pēc iespējas skaidrāk un vienkāršāk, kā tas nepārprotami norādīts [Regulas] preambulas 18. un 24. apsvērumā:

"(18) Reģistrētam Kopienas dizainparaugam ir vajadzīgs izveidot un uzturēt reģistru, kurā reģistrē visus tos pieteikumus, kas atbilst formālajiem nosacījumiem un kam ir piešķirts iesniegšanas datums. Šīs reģistrācijas sistēmas pamatā nebūtu jābūt pārbaudei attiecībā uz atbilstību aizsardzības iegūšanas nosacījumiem pirms reģistrācijas, tādējādi līdz minimumam samazinot reģistrācijas un citus procedūras apgrūtinājumus pretendentiem.

[..]

(24) Šās regulas būtisks mērķis ir tāds, ka Kopienas dizainparauga reģistrēšanas procedūrai būtu jāsaistās ar iespējami mazām izmaksām un tai būtu jābūt iespējami vienkāršai, lai darītu to pieejamu maziem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī atsevišķiem modelētājiem."

6. Regulas 19. panta 1. punktā ir norādīts, kādas tiesības reģistrēts dizainparaugs piešķir tā īpašniekam:

"Reģistrēts Kopienas dizainparaugs piešķir tā īpašniekam ekskluzīvas tiesības to izmantot un neļaut trešām personām to izmantot bez viņa piekrišanas. Minētā izmantošana attiecas jo īpaši uz tāda ražojuma, kurā dizainparaugs ir iekļauts vai kuram tas ir izmantots, izgatavošanu, piedāvāšanu, laišanu tirgū, importu, eksportu vai izmantošanu, vai šāda ražojuma glabāšanu šiem mērķiem."

7. Regulas 52. pantā ir paredzēts, ka pieteikumi reģistrēta [Kopienas] dizainparauga spēkā neesamības atzīšanai parasti jāiesniedz ITSB. Savukārt Kopienas dizainparaugu (valstu) tiesām [4] saskaņā ar 81. pantu ir piekritīgas prasības [Kopienas] dizainparaugu tiesību pārkāpumu jomā. Tajā pašā 81. pantā tomēr ir paredzēts, ka tām ir piekritīgas arī prasības attiecībā uz dizainparaugu spēkā neesamības atzīšanu, ja tās ir iesniegtas kā pretprasības lietās sakarā ar [Kopienas dizainparauga tiesību] pārkāpumu.

8. Regulas 85. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Tiesvedībā attiecībā uz reģistrēta Kopienas dizainparauga tiesību pārkāpumu vai pārkāpuma draudiem, Kopienas dizainparaugu tiesa uzskata Kopienas dizainparaugu par spēkā esošu. Spēkā esamību var apstrīdēt tikai ar pretprasību par spēkā neesamības pasludināšanu [..]."

II – Fakti, pamata tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

9. Prasītāja pamata lietā – *Celaya Emparanza y Galdos Internacional SA* (turpmāk tekstā arī – "*CEGASA*") 2005. gada 26. oktobrī reģistrēja ceļa rādītāju Kopienas dizainparaugu [5]. Tie ir priekšmeti, kas parasti izgatavoti no plastmasas un ko izmanto, lai norādītu, ka tuvumā notiek būvdarbi, ceļu darbi utt.

10. Atbildētāja sabiedrība – *Proyectos Integrales de Balizamientos SL* (turpmāk tekstā arī – "*PROYECTOS*") 2007. gada beigās laida tirgū ražojumu, ar ko, pēc *CEGASA* uzskatiem, ir pārkāptas tās reģistrētā dizainparauga [piešķirtās] tiesības. Tāpēc *CEGASA* izvirzīja pret *PROYECTOS* ārpustiesas pretenziju ar prasību izbeigt attiecīgās preces tirdzniecību.

3 — Kā man jau ir bijusi iespēja norādīt 6. zemsvītras piezīmē [5. zemsvītras piezīmē] manos secinājumos, kas sniegti 2011. gada 12. maijā lietā C-281/10 P *PepsiCo* (2011. gada 20. oktobra spriedums, Krājums, I-10153. lpp.), Regulā termini "dizains" un "paraugs" ir līdzvērtīgi. [Regulas latviešu valodas versijā ir tikai viens termins – "dizainparaugs" (tulk. piez.).] Tāpēc turpmāk šajos secinājumos, ja nebūs pārprašanas riska, es lietošu tikai terminu "dizainparaugs".

4 — Tāpat kā preču zīmju jomā, arī Regulas Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem 80. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis norāda vairākas valsts tiesu iestādes kā "Kopienas dizainparaugu tiesas". Iesniedzējtiesa šajā lietā ir vienīgā Kopienas dizainparaugu pirmās instances tiesa Spānijā.

5 — Nr. 000421649-0001.

11. *PROYECTOS* atteicās izpildīt *CEGASA* prasību un, gluži pretēji, 2008. gada 11. aprīlī reģistrēja ITSB sava ražojuma dizainparaugu [6].

12. Tikai informācijai: minētie reģistrētie dizainparaugi ir šādi (pa kreisi – *CEGASA* dizainparaugs, pa labi – *PROYECTOS* dizainparaugs):

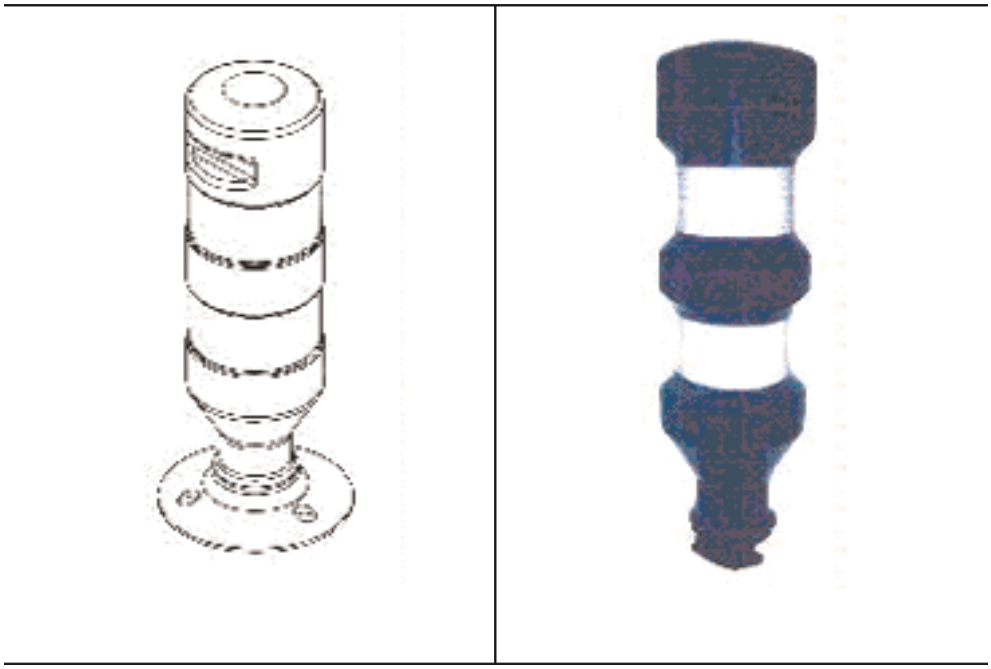

13. Tāpēc *CEGASA* nolēma celt iesniedzējtiesā prasību pret *PROYECTOS* sakarā ar pārkāpumu. Minētajā tiesvedībā *PROYECTOS* iesniedza pretprasību, lūdzot atzīt *CEGASA* dizainparaugu par spēkā neesošu. Minētā pretprasība tika nodota ITSB saskaņā ar Regulas 86. panta 2. punktu.

14. *PROYECTOS* katrā ziņā ir pārliecināta par sava reģistrētā dizainparauga sniegto "aizsardzību" un līdz ar to uzskata, ka *CEGASA* nevar celt tiesā prasību sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu, ja tā iepriekš nav lūgusi ITSB atzīt *PROYECTOS* dizainparaugu par spēkā neesošu. Tāpēc iesniedzējtiesā celtā prasība būtu jāuzskata par nepieņemamu vai vismaz būtu noraidāma, neizskatot to pēc būtības.

15. Šādos apstākļos iesniedzējtiesa apturēja tiesvedību un iesniedza Tiesā šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [strīdā] saistībā ar reģistrēta Kopienas dizainparauga piešķirtu ekskluzīvu tiesību pārkāpumu [Regulas] 19. panta 1. punktā paredzētās tiesības aizliegt to izmantot trešām personām attiecas uz jebkuru trešo personu, kura izmanto kādu citu dizainparaugu, kas informētiem lietotājiem nerada atšķirīgu kopiespaidu, vai turpretim tās neattiecas uz [tādu] trešo personu, kura izmanto uz tās vārda reģistrētu vēlāku Kopienas dizainparaugu, kamēr vien tas nav atzīts par spēkā neesošu?

2) Vai atbilde uz iepriekšējo jautājumu nav atkarīga no trešās personas nodoma vai arī tā var atšķirties atkarībā no tās rīcības tāpēc, ka apstāklim, ka minētā trešā persona ir pieteikusi un reģistrējusi vēlāku Kopienas dizainparaugu pēc tam, kad tā no agrāka Kopienas dizainparauga īpašnieka saņēmusi ārpustiesas pretenziju ar prasību izbeigt preces tirdzniecību, pamatojoties uz to, ka esot pārkāptas no agrāka dizainparauga izrietošas tiesības, ir izšķiroša nozīme?"

6 — Nr. 000915426-0001.

III – Tiesvedība Tiesā

16. Rīkojums par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesas kancelejā tika saņemts 2010. gada 11. oktobrī. Rakstveida apsvērumus iesniedza prasītāja pamata lietā, Polijas valdība un Komisija.

17. 2011. gada 14. septembra tiesas sēdē Polijas valdība un Komisija sniedza mutvārdu apsvērumus.

IV – Par prejudiciālajiem jautājumiem

A – *Ievada apsvērumi*

18. Šī lieta ir viena no pirmajām, kurā Tiesai tiek lūgts interpretēt Regulu Nr. 6/2002[7]. Tā kā nav nozīmīgu judikatūras precedentu, risinājums būs jāmeklē, tikai pamatojoties uz šī tiesību akta tekstu, izmantojot visus skaidrojošos instrumentus, kas var būt interpretācijas sniedzēja rīcībā.

19. Kā jau es uzsvēru iepriekš, par iesniedzējtiesas izvirzīto jautājumu Spānijā pašlaik notiek aizrautīgas debates gan doktrīnā, gan judikatūrā. It īpaši, kā jau norādīts lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, pašlaik pastāv *Tribunal Supremo* [Augtākās tiesas] judikatūras ievirze, saskaņā ar kuru *preču zīmju jomā*, ja ir vēlāk reģistrēta preču zīme, tā sniedz aizsardzību lietā sakarā ar [preču zīmes] tiesību pārkāpumu. Citiem vārdiem, ievērojot minēto judikatūru, nekas nelikumīgs nav noticis, kamēr vien iespējamais pārkāpējs izmanto uz sava vārda reģistrēto preču zīmi. Tāpēc celt tiesā prasību sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu var tikai pēc tam, kad pārkāpēja preču zīme ir atzīta par spēkā neesošu.

20. Es uzreiz vēlos paskaidrot, ka, manuprāt, šajā lietā nav nekādas vajadzības apšaubīt tikko minēto Spānijas valsts Augstākās tiesas judikatūru. Minētā judikatūra, kā jau es norādīju, attiecas uz preču zīmju jomu, tāpēc nav piemērojama dizainparaugu jomai. Starp abām minētajām jomām pastāvošās būtiskās atšķirības ir tik lielas, ka minēto judikatūras ievirzi nevar automātiski piemērot dizainparaugu jomai.

21. It īpaši jāuzsver, ka dizainparauga reģistrācijas formalitātes ir daudz vienkāršākas un ātrāk izpildāmas nekā formalitātes, kas jāievēro, reģistrējot preču zīmi. Konkrēti jāuzsver divas atšķirības. Pirmkārt, atļauju reģistrēt dizainparaugu izdod ITSB pēc vienkāršas, formālas un nepadziļinātas reģistrācijas pieteikuma pārbaudes[8]. Otrkārt, atšķirībā no procedūras preču zīmju gadījumā[9], Regulā attiecībā uz dizainparaugiem nav paredzēts posms starp pieteikuma iesniegšanu un reģistrāciju, kurā citas personas var iesniegt iebildumus pret pašu reģistrāciju.

22. Citiem vārdiem, dizainparauga reģistrācija notiek gandrīz vai automātiski. Notikums, par ko ir pamata lieta, šajā ziņā ir ļoti uzskatāms piemērs. *PROYECTOS* varēja bez grūtībām reģistrēt uz sava vārda dizainparaugu pēc tam, kad *CEGASA* jau bija sākusi rīkoties, ārpustiesas ceļā pieprasot, lai *PROYECTOS* izbeigtu tirgot attiecīgo ražojumu. Ja dizainparaugu reģistrācijas procedūrā būtu atļauti iebildumi pret reģistrāciju, ļoti iespējams, ka *CEGASA* būtu iesniegusi iebildumus un ITSB līdz ar to būtu spējusi paust savu nostāju šajā jautājumā, reģistrējot vai nereģistrējot *PROYECTOS* dizainparaugu.

23. Tādējādi dizainparaugu jomā vieglumam un ātrumam, ar kādu var saņemt reģistrāciju, tiek pretnostatīts paaugstināts ļaunprātīgas izmantošanas risks, kas neapšaubāmi ir daudz lielāks par attiecīgo risku preču zīmju jomā. Tāpēc mani turpmākie apsvērumi attieksies tikai uz dizainparaugu jomu un tos nevar uzskatīt par automātiski piemērojamiem arī preču zīmju jomā. Pēdējā minētajā

7 — Cik man zināms, līdz šim Tiesa Regulu pēc būtības ir interpretējusi tikai 2009. gada 2. jūlija spriedumā lietā C-32/08 *FEIA* (Krājums, I-5611. lpp.) un spriedumā lietā *PepsiCo* (minēts 3. zemsvītras piezīmē).

8 — Skat. it īpaši Regulas preambulas 18. apsvērumu un 45.–47. pantu.

9 — Skat. Padomes 2009. gada 26. februāra Regulas (EK) Nr. 207[/2009] par Kopienas preču zīmi (OV L 78, 1. lpp.) 40. un nākamos pantus.

jomā, ievērojot tikko minēto, notikusi preču zīmes reģistrācija jāņem vērā ar lielāku uzmanību un "cieņu" nekā dizainparauga reģistrācija [10].

24. Pēc minētajiem precizējumiem es pāriešu pie jautājumu izskatīšanas.

B – *Par prejudiciālajiem jautājumiem*

25. Abi prejudiciālie jautājumi ir cieši saistīti. Kā būs redzams, atbilde uz pirmo jautājumu ietekmēs un noteiks atbildi uz otro jautājumu.

1) Iespēja celt tiesā prasību sakarā ar pārkāpumu, pirms tam nelūdzot atzīt vēlāk reģistrētu dizainparaugu par spēkā neesošu

26. Pirmajā prejudiciālajā jautājumā Tiesai tiek lūgts paskaidrot, vai reģistrēta dizainparauga īpašnieks var tieši celt prasību tiesā sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu pret vēlāk reģistrēta dizainparauga īpašnieku, vai arī viņš to var darīt tikai pēc tam, kad ir panācis, ka minētais otrs dizainparaugs ir pasludināts par spēkā neesošu. Regulā par to diemžēl nav neviena konkrēta noteikuma: tāpēc, lai gan – kā redzēsim – tiesību normu gramatiska interpretācija var sniegt kādu vērtīgu norādi, šī lieta ir klasisks tāda strīda piemērs, kura atrisināšanai jāizmanto sistēmiska un teleoloģiska pieeja.

27. Iesniedzējtiesa savā lūgumā konkrēti norāda, ka, pēc tās uzskatiem, dizainparaugu jomā būtu jābūt iespējai celt prasību sakarā ar pārkāpumu pret vēlāk reģistrēta dizainparauga īpašnieku, iepriekš nelūdzot atzīt minēto pēdējo dizainparaugu par spēkā neesošu. To pašu Tiesā ir paudušas gan prasītāja pamatlietā, gan Komisija. Tikai Polijas valdība ir paudusi pretēju nostāju, īpaši norādot uz vajadzību aizsargāt tiesiskās drošības principu.

28. Visupirms jāuzsver, ka iesniedzējtiesas uzdotais jautājums attiecas tikai uz tādu gadījumu, kad atbildētāja dizainparaugs ir reģistrēts *vēlāk par* prasītāja dizainparaugu. Citiem vārdiem, netiek apšaubīts prioritātes pamatprincips, kas parasti nodrošina labāku situāciju tai personai, kas pirmā veikusi reģistrāciju [11].

29. Šajā lietā, šķiet, mēs sastopamies ar divu dažādu pamatprincipu sadursmi. No vienas puses, tiesiskās drošības princips liek atzīt, ka atbildētāja reģistrētais dizainparaugs piešķir aizsardzību: pretējā gadījumā būtu jāatzīst, ka, pat izmantojot uz sava vārda ITSB reģistrētu dizainparaugu, tā īpašnieks nav pasargāts no tā piešķirto tiesību pārkāpumiem. No otras puses, vajadzība pēc efektīvas un funkcionālas dizainparaugu reģistrācijas sistēmas – un tātad pēc Regulas lietderīgās iedarbības maksimālas izmantošanas – varētu savukārt likt atzīt par dominējošo agrāk reģistrēto prasītāja dizainparaugu, ļaujot viņam celt tiesā prasību sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu, iepriekš nelūdzot atzīt atbildētāja dizainparaugu par spēkā neesošu.

30. Uzmanīgi vērtējot, faktiski pretruna nav starp tiesisko drošību un sistēmas efektivitāti. Gluži pretēji, pretrunā ir nonākuši divi tiesiskās drošības aspekti. Tik tiešām, abos iespējamos gadījumos reģistrēts dizainparaugs galu galā nepiešķir savam īpašniekam pilnīgu aizsardzību. Pirmajā gadījumā, ja pieprasa vispirms atzīt vēlāko dizainparaugu par spēkā neesošu, tiek vājināta prasītāja dizainparauga nozīme, lai gan tas ticis reģistrēts pirmais. Otrajā gadījumā, ja agrākā dizainparauga īpašniekam ļauj tieši celt prasību tiesā, tiek vājināta vēlākā dizainparauga aizsardzības pakāpe, lai gan tas ir reģistrēts likumīgi. Tāpēc vienas vai otras interpretācijas izvēle ir izvēle starp divām principā līdzvērtīgām tiesībām.

10 — Jau sagatavošanas darbu posmā dizainparaugu tiesiskās aizsardzības iespēja, kas īstenota atšķirīgi no preču zīmju tiesiskās aizsardzības, līdz ar to arī abas jomas reglamentējošo normatīvo aktu atšķirība likumdevējam bija ļoti skaidra. Skat., piemēram, sākotnējo Regulas priekšlikumu, ko Komisija iesniedza 1993. gada 3. decembrī, COM(93) 342, galīgā redakcija (OV 1994, C 29, 20. lpp., pirmās daļas 8.10. punkts).

11 — Kā pareizi norādījusi Komisija, ir grūti iedomāties, ka prasību sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu varētu celt *vēlāka* dizainparauga īpašnieks pret *agrāka* dizainparauga īpašnieku, ja ITSB iepriekš nebūtu atzinis agrāk reģistrēto dizainparaugu par spēkā neesošu. Minētais aspekts tomēr ir ārpus iesniedzējtiesas šajā lietā uzdoto jautājumu robežām, tāpēc turpmāk manos secinājumos tas netiks apspriests.

31. Lai ieņemtu nostāju, manuprāt, izšķiroši ir tas, ka, ja reģistrēta dizainparauga īpašniekam, lai viņš varētu celt tiesā prasību sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu pret cita, vēlāk reģistrēta dizainparauga īpašnieku, tiktu noteikts pienākums vispirms lūgt atzīt otro dizainparaugu par spēkā neesošu, tad pastāvētu būtiska sistēmas apdraudējuma risks.

32. Kā jau redzējām iepriekš, dizainparaugs – atšķirībā no preču zīmes vai patenta – tiek reģistrēts, neveicot nekādas pārbaudes pēc būtības. Citiem vārdiem, iespējama ļaunticīga persona, kas, nereģistrējusi nevienu dizainparaugu, izdarītu pārkāpumus, varētu – ja reģistrētā dizainparauga īpašnieks draudētu celt tiesā prasību par [dizainparauga tiesību] pārkāpumu – tūlīt pat reģistrēt savu dizainparaugu, tādējādi piespiežot pirmā dizainparauga īpašnieku pirms vēršanās tiesā vispirms lūgt atzīt otro minēto dizainparaugu par spēkā neesošu[12]. Vēl vairāk, otrais dizainparaugs varētu tikt reģistrēts pat pēc prasības celšanas tiesā par [minēto] pārkāpumu. Turklāt arī pēc "aizsardzībā" reģistrētā dizainparauga atzīšanas par spēkā neesošu nekas neliegtu pārkāpējam principā reģistrēt jaunu dizainparaugu, kas tikai nedaudz atšķirtos no iepriekšējā, un izmantot to, lai turpinātu tirgot būtībā identisko preci.

33. Tāpēc ir labi redzams, kā pienākums iepriekš panākt, ka pārkāpēja dizainparaugs tiek atzīts par spēkā neesošu, varētu dot iespēju ļaunticīgai personai izmantot savā labā sistēmu, īstenojot kavējuma taktiku un faktiski kavējot reģistrēto dizainparaugu efektīvu aizsardzību. Tādā gadījumā Savienības tiesiskā regulējuma dizainparaugu jomā lietderīgā iedarbība būtu būtiski apdraudēta. Turklāt nedrīkst arī aizmirst, ka tādai tiesvedībai, kuras mērķis ir pārtraukt [dizainparaugu piešķirtu tiesību] pārkāpumu izdarīšanu, pēc savas būtības jābūt īpaši ātrai.

34. Kā vēl viens elements norādītās interpretācijas pamatojumam – lai gan, manuprāt, tas nav izšķirošs faktors, kā to savukārt uzskata prasītāja pamata prāvā, – varētu būt tas, ka Regulas 19. panta 1. punktā ir paredzēts, ka reģistrēta dizainparauga īpašnieks var celt tiesā prasību sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu parasti pret jebkuru "trešo personu", kura bez viņa piekrišanas izmanto reģistrēto dizainparaugu. Nav paredzēts neviens izņēmums attiecībā uz trešajām personām, kuras pašas ir reģistrēta dizainparauga īpašnieces. Iespējams, ka, ja likumdevējs būtu vēlējies ieviest aizsardzības principu attiecībā uz vēlāk reģistrētu dizainparaugu īpašniekiem, tas būtu to konkrēti norādījis.

35. Tātad Regulas 19. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tajā tiek ļauts reģistrēta dizainparauga īpašniekam aizstāvēt savas tiesības arī attiecībā pret personu, kura izmanto uz sava vārda vēlāk reģistrētu dizainparaugu, un nav iepriekš jālūdz atzīt otro dizainparaugu par spēkā neesošu.

36. Turklāt, kā to pareizi ir norādījusi Komisija, ja likumdevējs būtu uzskatījis par nepieciešamu vispirms atzīt vēlāko dizainparaugu par spēkā neesošu, tas noteikti būtu piešķīris Kopienas dizainparaugu tiesām pilnvaras lemt par dizainparaugu spēkā neesamību arī tad, ja tas būtu pamata prasības priekšmets, nevis tikai tad, kad ir iesniegta pretprasība. Nebūtu nekādas jēgas noteikt agrāka dizainparauga īpašniekam pienākumu iepriekš vērsties ITSB ar visām no tā izrietošajām sekām gan laika, gan ar likumu noteikto izdevumu ziņā, savukārt dodot vēlāka dizainparauga īpašniekam iespēju panākt agrāka dizainparauga spēkā neesamības atzīšanu, iesniedzot pretprasību un panākot nolēmumu tieši valsts tiesā.

37. Turklāt iepriekš norādītajā interpretācijā arī iespējamā pārkāpēja stāvoklis ir pienācīgi aizsargāts, it īpaši tāpēc, ka tam ir iespēja iesniegt pretprasību par spēkā neesamības atzīšanu saskaņā ar Regulas 85. panta 1. punktu tieši tai tiesai, kurai iesniegta [pamata] prasība sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu.

12 — No praktiskā viedokļa situācija būtu identiska arī tad, ja pārkāpējs, rīkojoties piesardzīgāk, reģistrētu dizainparaugu "aizsardzībā" pirms savas preces laišanas tirgū, un tātad, pirms agrāk reģistrētā dizainparauga īpašnieks izvirzījis jebkādu ārpustiesas pretenziju.

38. Kas attiecas uz iespējamiem iebildumiem, kas minēti iepriekš un ko īpaši uzsver Polijas valdība – pēc kuras uzskatiem šeit piedāvātā interpretācija apdraudētu tiesiskās drošības principu, es norādīšu tikai turpmāko. Pirmkārt, kā jau norādīts iepriekš, arī alternatīvā interpretācija, atbilstīgi kurai pirmā reģistrētā dizainparauga īpašniekam būtu vispirms jālūdz atzīt vēlāko dizainparaugu par spēkā neesošu, galu galā vājina to pašu tiesiskās drošības principu. Kā jau redzējām, vienīgā atšķirība ir tā, ka tiktu ietekmēta [tiesiskā] drošība, kura izriet no agrākā dizainparauga reģistrācijas, nevis tā, kura izriet no vēlākā dizainparauga reģistrācijas. Otrkārt, jāņem vērā arī tas, ka reģistrēta dizainparauga (tāpat kā arī preču zīmes vai patenta) īpašumtiesības *nekad nesniedz attiecīgajam īpašniekam 100 % drošību, ka viņš varēs izmantot pašu dizainparaugu bez iebildumiem un traucējumiem*. Tas tāpēc, ka katrā ziņā vienmēr pastāv iespēja, ka kāds cels prasību tiesā, lai lūgtu atzīt dizainparaugu par spēkā neesošu.

2) Pārkāpēja reģistrētā dizainparauga tiesiskās situācijas problēma

39. Jāatzīst, ka manis piedāvātā Regulas interpretācija neatrisina vienu problēmu. Ja agrāka dizainparauga īpašnieks uzvar tiesas prāvā sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu pret vēlāka dizainparauga īpašnieku, bet nolemj nerīkoties tālāk un nelūdz atzīt šo vēlāko dizainparaugu par spēkā neesošu, vēlākā dizainparauga tiesiskā situācija paliek, tā teikt, nenoteikta. No vienas puses, attiecīgo preci vairs nevar tirgot. No otras puses, tā kā valsts tiesa nav atzinusi vēlāko dizainparaugu par spēkā neesošu, jo tas nav šīs tiesas piekritībā, minētais dizainparaugs formāli paliek spēkā, un teorētiski tā īpašnieks varētu to izmantot, lai gan vairs ne savas preces tirdzniecībai, bet gan lai celtu tiesā prasības pret citiem reģistrēto dizainparaugu īpašniekiem un/vai ražotājiem.

40. Tomēr šeit sarežģījums, manuprāt, ir drīzāk šķietams nekā reāls.

41. Visupirms, ir maza iespēja, ka vēlākā dizainparauga īpašnieks pat pēc tam, kad būs zaudējis tiesā prasību sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu, to izmantos vienīgi, lai kaitētu citiem saimnieciskās darbības subjektiem. Tā kā tā savu preci vienalga nevarēs tirgot, minētajai personai nebūs nekādas intereses sākt tamlīdzīgu tiesvedību.

42. Citu starpā, ja patiešām pastāvētu būtiska līdzība starp pārkāpēja dizainparaugu un trešās personas dizainparaugu, ļoti iespējams, ka līdzība būtu arī ar agrāko dizainparaugu, kura īpašnieks ir prasītājs pirmajā tiesvedībā sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu. Tādā gadījumā ir daudz lielāka iespējamība, ka tieši šis īpašnieks, kuram ir konkrētas intereses, vērstos pret trešo personu.

43. Katrā ziņā, pat ja iedomājamies, ka pārkāpējs ir īpaši ietiepīgs un nolemj celt tiesā prasību sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu pret kādu trešo personu, izmantojot uz sava vārda reģistrētu dizainparaugu, tādas trešās personas rīcībā būtu īpaši iedarbīgs ierocis: pretprasība par spēkā neesamības atzīšanu. It īpaši ņemot vērā iepriekšējās tiesvedības iznākumu, kurā tika nospriests, ka pārkāpējam jāizbeidz tirgot savu ražojumu, jo tas konfliktē ar agrāk reģistrētu dizainparaugu, manuprāt, ir skaidrs, ka minētajai trešajai personai, iesniedzot pretprasību, būtu pavisam viegli valsts tiesā lielākajā daļā gadījumu [13] panākt, ka pārkāpēja dizainparaugs tiek atzīts par spēkā neesošu, jo nav novitātes un/vai individuālas būtības saskaņā ar Regulas 5. un 6. pantu. Līdzīgus spēkā neesamības atzīšanas iemeslus saskaņā ar Regulas 25. pantu kopā ar 84. pantu var izvirzīt jebkurš, kas to vēlas. Pārkāpēja dizainparaugs tajā mirklī tiktu galīgi atcelts un beigtos tā tiesiskās nenoteiktības situācija. Tāpēc paradoksāli, bet tāda pārkāpēja rīcība, kurš nolemtu turpināt izmantot uz sava vārda reģistrēto vēlāko dizainparaugu, lai celtu tiesā prasības pret trešajām personām, galu galā panāktu, ka konkrētais dizainparaugs tiek atzīts par spēkā neesošu, un tādējādi palīdzētu galīgi noskaidrot situāciju.

13 — Zināmas grūtības varētu rasties gadījumā, ja agrākais dizainparaugs – sākotnējā strīda priekšmets – vēl nebūtu darīts zināms sabiedrībai pārkāpēja dizainparauga reģistrēšanas brīdī. Tādā gadījumā pārkāpēja dizainparauga atzīšanu par spēkā neesošu nevarētu pieprasīt jebkurš, pamatojoties uz Regulas 25. panta 1. punkta b) apakšpunktu, bet gan tikai agrākā dizainparauga īpašnieks saskaņā ar nākamo d) apakšpunktu, kā precizēts tā paša panta 3. punktā. Minētais princips attiecas arī uz pretprasībām par spēkā neesamības atzīšanu saskaņā ar 84. panta 2. punktu.

44. Tāpēc norādīto iemeslu dēļ es uzskatu, ka nenoteiktība, kas saistīta ar pārkāpēja reģistrētā dizainparauga tiesisko situāciju, nav pietiekama, lai apšaubītu manis iepriekš izklāstīto Regulas 19. panta interpretāciju. Tomēr, bez šaubām, varētu noderēt likumdevēja iejaukšanās, lai galīgi izskaidrotu, kāds liktenis gaida tādu reģistrētu dizainparaugu, kas nav atzīts par spēkā neesošu un kas pieder personai, kura ir zaudējusi tiesas prasību sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu.

3) Daļēji secinājumi

45. Tāpēc atbildē uz pirmo jautājumu jāatzīst, ka tiesības aizliegt trešajām personām izmantot Regulas 19. panta 1. punktā paredzētās reģistrēta dizainparauga piešķirtās tiesības attiecas arī uz tādu trešo personu, kura izmanto uz tās vārda reģistrētu vēlāku Kopienas dizainparaugu. Šim nolūkam nav iepriekš jālūdz atzīt minēto pēdējo dizainparaugu par spēkā neesošu.

4) Pārkāpēja rīcība katrā konkrētā gadījumā

46. Teorētiski varētu mēģināt mīkstināt iepriekšējos punktos pausto stingro nostāju, izstrādājot tādu Regulas interpretāciju, kurā ņemti vērā katra konkrētā gadījuma specifiskie elementi, it īpaši iespējamā pārkāpēja psiholoģiskais stāvoklis. No tāda viedokļa, piemēram, varētu atļaut pirmā reģistrētā dizainparauga īpašniekam tieši celt prasību tiesā sakarā ar [dizainparauga tiesību] pārkāpumu, iepriekš nelūdzot atzīt otro dizainparaugu par spēkā neesošu, tikai tādos gadījumos, kad otrā reģistrācija veikta ļaunprātīgi, vai arī, kā šajā gadījumā, pēc tam, kad izvirzīta ārpustiesas pretenzija ar prasību izbeigt uzņēmuma atbildētāja ražojumu izplatīšanu.

47. Tāda iespēja liek specifiskāk apsvērt otro prejudiciālo jautājumu, kurā, kā jau redzējām, iesniedzējtiesa vaicā, vai otrā dizainparauga īpašnieka konkrētā rīcība var būt būtiska, lai sniegtu atbildi uz pirmo jautājumu.

48. Lai cik interesanta, bez šaubām, būtu tāda interpretācijas perspektīva, tā ir jānoraida. Tā liek visos tādos gadījumos kā šis izskatīt atbildētāja gribu vai arī tikai pārbaudīt to, vai pastāv vai nepastāv pirmstiesas posms, kas licis atbildētājam veikt reģistrāciju "aizsardzībā", un tas ievērojami sarežģītu sistēmu, ko likumdevējs konkrēti ir vēlējies izstrādāt vienkāršu un vienlaikus efektīvu.

49. Vēl viens arguments tikko norādītās nostājas pamatojumam ir atrodams Regulas 19. panta tekstā. Minētā panta 2. punkta otrajā daļā, kas attiecas uz *nereģistrētiem* dizainparaugiem, ir skaidri paredzēts, ka jāpārliecinās par iespējamā pārkāpēja nodomiem. Tajā ir teikts, ka "apstrīdēto izmantošanu neuzskata par aizsargātā dizainparauga kopēšanas rezultātu, ja tā rodas tāda modelētāja neatkarīgā radošā darbā, *par kuru var uzskatīt, ka tam nav bijis zināms dizainparaugs, ko tā īpašnieks darījis pieejamu sabiedrībai*". Tā kā tādu nodomu konstatēšanas veidu likumdevējs ir paredzējis tikai attiecībā uz nereģistrētiem dizainparaugiem, pretējs domu gājiens ļauj secināt, ka reģistrētu dizainparaugu gadījumā pārkāpuma pārbaudei savukārt jāabstrahējas no tamlīdzīgām pārbaudēm, arī ņemot vērā lielāku aizsardzību, ko reģistrācija piešķir attiecībā uz dizainparaugu.

50. Tāpēc es ierosinu Tiesai atbildēt uz otro prejudiciālo jautājumu, atzīstot, ka saistībā ar atbildi uz iepriekšējo prejudiciālo jautājumu būtiskas nozīmes nav ne trešās personas nodomam, ne apstāklim, ka minētā trešā persona ir vai nav pieteikusi un reģistrējusi vēlāku Kopienas dizainparaugu pēc tam, kad tā no agrāka Kopienas dizainparauga īpašnieka saņēmusi ārpustiesas pretenziju ar prasību izbeigt preces tirdzniecību.

V – Secinājumi

51. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai atbildēt uz *Juzgado de lo Mercantil n. 1 de Alicante y n. 1 de Marca Comunitaria* uzdotajiem jautājumiem tādējādi, ka:

Tiesības aizliegt trešajām personām izmantot Padomes 2001. gada 12. decembra Regulas (EK) Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem 19. panta 1. punktā paredzētās reģistrēta dizainparauga piešķirtās tiesības attiecas arī uz tādu trešo personu, kura izmanto uz tās vārda reģistrētu vēlāku Kopienas dizainparaugu. Šajā nolūkā nav iepriekš jālūdz atzīt minēto pēdējo dizainparaugu par spēkā neesošu.

Šajā ziņā būtiskas nozīmes nav ne trešās personas nodomam, ne apstāklim, ka minētā trešā persona ir vai nav pieteikusi un reģistrējusi vēlāku Kopienas dizainparaugu pēc tam, kad tā no agrāka Kopienas dizainparauga īpašnieka saņēmusi ārpustiesas pretenziju ar prasību izbeigt preces tirdzniecību.